

Številka: 070-5/2020/18

Ljubljana, 10. 2. 2021

EVA: Povezava na dokument: 0700-18/2020/15

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Odgovor Vlade Republike Slovenije na dodatno poizvedbo Varuha človekovih pravic o zagotavljanju presoje sprejetih predpisov na človekove pravice in temeljne svoboščine – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 - ZDU-1G in 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na..... seji dne sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Odgovor na poizvedbo Varuha človekovih pravic o zagotavljanju presoje posledic sprejetih predpisov na človekove pravice in temeljne svoboščine in ga posreduje Varuhu človekovih pravic.

Dr. Božo Predalič
generalni sekretar

Priloga:

- Odgovor Vlade Republike Slovenije na dodatno poizvedbo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije o zagotavljanju presoje posledic sprejetih predpisov na človekove pravice in temeljne svoboščine

Prejmejo:

- Varuh človekovih pravic
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Ministrstvo za pravosodje

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Boštjan Koritnik, minister,
- Urška Ban, državna sekretarka,
- Genovefa Ružič, vodja Službe za odpravo administrativnih ovir in boljše zakonodajo,
- Slavko Patekar, sekretar.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Gradivo vsebuje odgovor Vlade Republike Slovenije na poizvedbo Varuha človekovih pravic v zvezi z zagotavljanjem presoj posledic sprejetih predpisov na človekove pravice.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,				
– odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,				
– obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma				

projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
V skladu s sedmim odstavkom 9. člena Poslovnika Vlade RS (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12, 80/13 in 10/14) javnost ni bila povabljenjena k sodelovanju, ker gre za predlog sklepa vlade.	
<p>(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – .</p> <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani.</p> <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:</p> <p>Poročilo je bilo dano</p> <p>Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)</p>	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
<p>Boštjan Koritnik MINISTER</p>	

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 - ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na..... seji dne sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Odgovor na poizvedbo Varuha človekovih pravic o zagotavljanju presoje posledic sprejetih predpisov na človekove pravice in temeljne svoboščine in ga posreduje Varuhu človekovih pravic.

Dr. Božo Predalič
generalni sekretar

Priloga:

- Odgovor Vlade Republike Slovenije na dodatno poizvedbo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije o zagotavljanju presoje posledic sprejetih predpisov na človekove pravice in temeljne svoboščine

Prejmejo:

- Varuh človekovih pravic
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Ministrstvo za pravosodje

Odgovor Vlade Republike Slovenije na dodatno poizvedbo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije o zagotavljanju presoje posledic sprejetih predpisov na človekove pravice in temeljne svoboščine

Varuh človekovih pravic je na Vlado Republike Slovenije posredoval dodatno poizvedbo za dopolnitev odgovora Vlade Republike Slovenije v zvezi s predlogom, da bi morala biti presoja učinkov na človekove pravice obvezna sestavina predlaganih predpisov oziroma ukrepov (tudi protikoronskih), in sicer tako, da bi se pri vseh zakonodajnih predlogih opravila presoja predpisa na človekove pravice in svoboščine. Ob tem Varuh človekovih pravic dodaja, da je pričakoval nedvomno pojasnilo vlade, kako pri sprejemanju svojih odločitev zagotavlja (oziroma bo zagotavljala) presojo posledic sprejetih ukrepov (tudi protikoronskih) na temeljne človekove pravice in svoboščine skladno z Ustavo Republike Slovenije ter mednarodnimi obveznostmi.

Tako varuh kot tudi članice in člani Sveta varuha za človekove pravice so namreč enotni v prepričanju, da bi omenjena presoja morala biti sestavni del vsakega predpisa, ki ga pripravlja ali sprejema vlada ter zato pričakujejo od vlade, da pri vseh zakonodajnih predlogih opravi presojo posledic predpisa na človekove pravice.

Hkrati bi Varuh človekovih pravic želel tudi odgovor glede aktivnosti ožje vladne skupine, v zvezi z izvajanjem aktivnosti realizacije ukrepov iz Akcijskega načrta za izboljšanje postopka načrtovanja, priprave, sprejemanja in vrednotenja učinkov zakonodaje 2019–2022, med katerimi se eden izmed ukrepov nanaša tudi na izboljšanje stanja na področju uresničevanja načel Resolucije.

Vlada Republike Slovenije v nadaljevanju odgovarja na dodatno poizvedbo Varuha človekovih pravic:

V Republiki Sloveniji so pravila normiranja opredeljena v Resoluciji o normativni dejavnosti in v Nomotehničnih smernicah, ki jih je treba postaviti v kontekst pravil, ki jih določajo Poslovnik Vlade Republike Slovenije in navodila za njegovo izvajanje ter Poslovnik državnega zbora.

S pripravo in sprejetjem predpisov ob sodelovanju strokovne in druge zainteresirane javnosti se zasleduje tudi zelo pomemben cilj varovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Ob uresničevanju ciljev Resolucije o normativni dejavnosti sta za človekove pravice in temeljne svoboščine pomembni dve načeli, ki se jim sledi pri pripravi predpisov, in sicer:

- načelo sorazmernosti, na podlagi katerega se zahteva presojo upravičenosti oziroma nujnosti, primernosti in proporcionalnosti predpisovanja obveznosti (dolžnosti) z urejanjem družbenih razmerij in poseganjem v pravice in svoboščine za doseganje ciljev, ki jih ni mogoče doseči z drugimi blažjimi posegi, ter
- načelo transparentnosti, ki predpostavlja predstavljanje politike urejanja določenega področja čim širši javnosti, posebno pa ciljnim skupinam, na katere se nanaša; najavo, pripravo in sprejemanje predpisov po rednih zakonodajnih postopkih, ki omogočajo kakovostno seznanjanje ter odzive in vplive zainteresirane javnosti.

S tega vidika je pozornost pripravljavcev predpisov oziroma vsakega ministrstva na področju, za katero je pristojno, usmerjena tudi v ugotavljanje možnih posledic na socialnem področju, v sklopu katerega se ugotavljajo posledice na človekove pravice in temeljne svoboščine, ob upoštevanju načel pravne in socialne države.

Oceno posledic na posamezna družbena področja morajo pripraviti pripraviljavci predpisov, torej vsako ministrstvo na svojem področju, ki mora vedeti, ali predlagani predpis posega v človekove pravice in temeljne svoboščine ter takšne posege temeljito obrazložiti. V sklopu medresorskega usklajevanja predpisov resorji opozorijo na morebiti neustrezno pripravljene ocene vplivov na posamezna družbena področja oziroma na nezagotavljanje spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, na tovrstne odzive pa je pozorna tudi Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo. Služba v okviru presoje ustavnosti in zakonitosti ter sistemske skladnosti opozarja tudi na morebitne posege v človekove pravice, pri čemer jih obravnava tako kot druge pravno sistemske izzive in v okviru širše obravnave zadev. Pripraviljavce predpisov zato s posebno dovtetnostjo usmerja k uresničevanju temeljnih pravnih načel in ustaljenih pravil pisanja predpisov, jim pomaga, kako predloge predpisov pravilno umestiti in uskladiti z ostalimi slovenskimi predpisi in pravnim redom Evropske unije, opozarja pa tudi na težave in posledice, ki lahko nastopijo po uveljavitvi ne dovolj dobro pripravljenih predpisov. Po Poslovniku Vlade Republike Slovenije morajo biti predlogi splošnih aktov in aktov poslovanja vlade vedno predhodno usklajeni s Službo Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

V zvezi s presojanjem posegov v človekove pravice in temeljne svoboščine s predlogi predpisov ima določeno vlogo tudi Ministrstvo za pravosodje, ki je v skladu s 37. členom Zakona o državni upravi (med drugim) pristojno tudi za področje preučevanja in načrtovanja uveljavljanja temeljnih človekovih pravic in svoboščin. To med drugim pomeni, da lahko tudi Ministrstvo za pravosodje izvaja posvetovanja z drugimi ministrstvi in opozarja na določene probleme glede spoštovanja človekovih pravic ali temeljnih svoboščin v predlogih predpisov (npr. glede sorazmernosti predlaganih posegov v človekove pravice in temeljne svoboščine ter z vidika sodne prakse ESČP in podobno), pri tem pa vsako ministrstvo ohranja pristojnost in odgovornost za ustavno skladnost predlaganih predpisov.

V nadaljevanju zakonodajnega postopka pa ima v zvezi z izpostavljenim pristojnost tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, ki daje mnenja o skladnosti predlogov zakonov, drugih aktov in amandmajev z Ustavo Republike Slovenije in pravnim sistemom ter opozarjanja na neskladnosti v predlogu zakona pred končnim glasovanjem o zakonu.

Vlada Republike Slovenije glede na navedeno meni, da so v Republiki Sloveniji že vzpostavljeni mehanizmi za ocenjevanje posledic predlogov predpisov na človekove pravice in temeljne svoboščine. Kljub temu pa bo Vlada Republike Slovenije v letih 2021 in 2022 dejavna pri pripravi celovitega paketa metodologij za oceno posledic predpisov na posamezno družbeno področje, s katerimi bo pripraviljavcem olajšano delo pri ocenjevanju presoj posledic – vse s ciljem priprave še boljših predpisov. Na ta način se bo še poglobilo znanje pripraviljavcev predpisov ter s pomočjo dodatnih orodij in pripomočkov dvignilo zavedanje ter sledenje dobri pripravi predpisov in hkrati pomembnosti spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin pri pripravi zakonodaje.

V zvezi z aktivnostmi ožje interne delovne skupine Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, po katerih sprašuje varuh, vlada pojasnjuje, da je ta skupina doslej opravila osnovni pregled in sprejela usmeritve, nato pa se je zaradi razmer, povezanih s covid-19, in drugih prioritet vlade delo nekoliko upočasnilo. Interna delovna skupina bo z delom nadaljevala v letošnjem letu. O realizaciji posameznih ukrepov se sicer izvajajo redna poročanja v okviru Enotne zbirke ukrepov, ki so širši javnosti na voljo na naslednjem spletnem naslovu: <https://enotnazbirkaukrepov.gov.si/>, prav tako pa se s poročilom o stanju realizacije enkrat letno seznanja Vlada Republike Slovenije.